

บทที่ 1

ความหมายและลักษณะทั่วไปของบัตรฝากและถอนเงินอัตโนมัติ

ก่อนที่จะได้ศึกษาถึงลักษณะทางกฎหมายของสัญญาฝากเงินที่มีข้อตกลงระหว่างธนาคารและผู้ฝากให้ผู้ฝากใช้บัตรฝากและถอนเงินอัตโนมัติ ไดว่านิติสัมพันธ์ในทางกฎหมายระหว่างผู้ถือบัตรและธนาคารผู้ออกบัตรมีอยู่อย่างไร และมีกฎหมายลักษณะใดบ้างที่จะนำมาปรับใช้กับปัญหาที่อาจเกิดขึ้นอันเนื่องมาจากการใช้บัตรฝากและถอนเงินอัตโนมัติ ผู้เขียนเห็นควรที่จะได้ศึกษาถึงลักษณะโดยทั่วไปตลอดจนประวัติความเป็นมาของการใช้บัตรฝากและถอนเงินอัตโนมัติเสียก่อน เพื่อเป็นข้อมูลที่จะทำให้ทราบถึงลักษณะและกระบวนการอันเกี่ยวกับการใช้บัตรฝากและถอนเงินอัตโนมัติมีลักษณะและกระบวนการอย่างไร เพราะมีความแตกต่างกับเรื่องกรณีการฝากเงินที่ผู้ฝากซึ่งหากต้องการจะถอนเงินของตนก็ทำได้ โดยการเขียนลงในเอกสารที่เรียกว่า ใบถอนเงินฝากหรือลงในตราสารที่เรียกว่า เช็ค และผู้ฝากก็นำเอกสารหรือตราสารเหล่านี้ไปยื่นหรือทวงถามให้ธนาคารใช้เงินต่อไป ซึ่งลักษณะของการใช้เงินดังกล่าว เป็นการยื่นเพื่อแสดงเจตนาต่อพนักงานธนาคารโดยตรง แต่ในเรื่องของการฝากเงินที่มีข้อตกลงให้ใช้บัตรฝากและถอนเงินอัตโนมัติหาได้มีลักษณะเหมือนกับเรื่องการฝากเงินดังที่ได้กล่าวข้างต้นนั้นไม่ ทั้งนี้เพราะการฝากเงินโดยใช้บัตรฝากและถอนเงินอัตโนมัติ ผู้ฝากเพียงแต่นำบัตรของตนไปผ่านเครื่องฝากและถอนเงินอัตโนมัติและกดรหัสประจำตัวของผู้ฝาก ผู้ฝากก็สามารถถอนเงินดังกล่าวออกมาได้ และธนาคารก็นำหลักฐานดังกล่าวไปหักเงินในบัญชีของผู้ฝากต่อไป ซึ่งเห็นได้ว่าการถอนเงินด้วยการใช้บัตรฝากและถอนเงินอัตโนมัติ เช่นนี้ ผู้ฝากซึ่งประสงค์จะถอนเงินของตนไม่จำเป็นต้องแสดงเจตนาของตนโดยตรงต่อพนักงานธนาคารและไม่จำเป็นต้องถอนเงินในเวลาทำการของธนาคารในเวลาปกติอีกด้วย

จากความแตกต่างในข้อสาระสำคัญเช่นนี้ ทำให้เห็นว่าลักษณะของการฝากเงินที่มีข้อตกลงให้ใช้บัตรฝากและถอนเงินอัตโนมัติมีลักษณะพิเศษแตกต่างไปจากการฝากเงินประเภทอื่น ๆ ทั่วไปเป็นอย่างมากประกอบกับข้อตกลงระหว่างธนาคารผู้ออกบัตรและผู้ถือบัตรมักจะมีลักษณะที่ให้ผู้ถือบัตรได้ใช้ความระมัดระวังในการเก็บรักษาคัดบัตรของตนเอง หากเกิดความเสียหายขึ้นมาไม่ว่ากรณีใด ผู้ถือบัตรจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบในความเสียหายนั้น

ฉะนั้น สาระสำคัญของกระบวนการเกี่ยวกับการฝากและถอนเงิน โดยใช้บัตรฝากและถอนเงินอัตโนมัติจึงอยู่ที่การมีบัตรไว้ในครอบครอง และการใช้บัตรโดยแสดงออกถึงเลขรหัสประจำตัวและหลักการเข้าถึงบัญชี ซึ่งลักษณะทั้งสามประการนี้ จะเป็นพื้นฐานสำคัญในอันที่จะชี้ให้เห็นถึงผล

ทางกฎหมายเกี่ยวกับการฝากและถอนเงินของผู้ถือบัตรที่มีอยู่ต่อธนาคารว่ามีผลทางกฎหมายอย่างไร ซึ่งผู้เขียนจะได้วิเคราะห์ในบทต่อไปของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ฉะนั้นในวิทยานิพนธ์ตอนที่ 1 นี้ ผู้เขียนจึงจะได้อธิบายถึงลักษณะและกระบวนการเกี่ยวกับการออกคำสั่งถอนเงินจากบัญชีเงินฝากโดยใช้บัตรฝากและถอนเงินอัตโนมัติ ตลอดจนการนำเงินเข้าฝากว่ามีกระบวนการอย่างไร ทั้งนี้เพื่อจะได้นำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวิเคราะห์ในวิทยานิพนธ์ในบทต่อไป

1.1 ประวัติความเป็นมาของบัตรฝากและถอนเงินอัตโนมัติ

บัตรฝากและถอนเงินอัตโนมัติ เป็นระบบเกี่ยวกับเงินตราในรูปแบบหนึ่งซึ่งถือกำเนิดขึ้นมาจากการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ทั้งนี้เนื่องจากในปัจจุบันธุรกิจของธนาคารพาณิชย์ได้เจริญเติบโตขึ้นและมีอัตราการขยายตัวอย่างรวดเร็วพร้อม ๆ กับสภาพของการแข่งขันในด้านของการให้บริการได้ทวีขึ้นเช่นเดียวกัน กิจกรรมธนาคารก็เป็นธุรกิจอย่างหนึ่ง (Banking as a Business) อันมุ่งประสงค์ที่จะทำกำไรเช่นเดียวกับธุรกิจอื่น ๆ การสร้างความนิยมและจุดสนใจให้แก่ลูกค้าผู้มาใช้บริการของธนาคารจึงเป็นสิ่งจำเป็น การนำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มาใช้กับกิจกรรมของธนาคาร ทำให้การบริการแก่ลูกค้าเป็นไปได้โดยสะดวกโดยการใช้นาสติคซึ่งมีแถบแม่เหล็กอยู่ด้านหลัง (Plastic Card) ซึ่งเมื่อนำบัตรนี้มาใช้งานผ่านระบบคอมพิวเตอร์แล้วจะตัดบัญชีของเจ้าของบัตรทันที (Debit Card) นั่นก็คือ การใช้บัตรฝากและถอนเงินอัตโนมัติแทนการฝากและถอนด้วยเลดเจอร์การ์ด (Ledger Card) อันเป็นบัตรบันทึกรายการประจำตัวลูกค้า ซึ่งแต่เดิมเมื่อลูกค้ามาทำการฝากหรือถอนก็จะต้องมีการบันทึกรายการทั้งทางลูกค้าคือ สมุดคู่ฝากและทางธนาคารคือ บัตรบันทึกรายการประจำตัวลูกค้า แต่เมื่อนำบัตรฝากและถอนเงินอัตโนมัติดังกล่าวมาใช้ ทำให้ลูกค้าเกิดความสะดวก กล่าวคือ ลูกค้าไม่ต้องกรอกใบฝากเงิน (Slip) ไม่ต้องติดต่อกับพนักงานของธนาคาร ลูกค้าเพียงแต่อาศัยบัตรฝากและถอนเงินอัตโนมัติที่ทางธนาคารออกให้และอาศัยรหัสลับประจำตัวลูกค้า (PIN) เป็นตัวกลางชี้เฉพาะผ่านทางคอมพิวเตอร์ที่เรียกกันว่า เครื่องฝากและถอนเงินอัตโนมัติหรือเครื่องเอทีเอ็ม (Automatic Teller Machine) นี้ ลูกค้าก็จะสามารถสอบถามข้อมูลและทำรายการประเภทต่าง ๆ เช่น ฝากถอน เช็คยอดเงิน โอนเงินจากบัญชีหนึ่งไปยังอีกบัญชีหนึ่งจากสำนักงานใดก็ได้ โดยไม่จำเป็นต้องเป็นสาขาที่เปิดบัญชี นอกจากนี้ การใช้บัตรฝากและถอนเงินอัตโนมัตินี้ยังสามารถใช้ได้นอกเวลาทำการของธนาคารอีกด้วย จึงทำให้การใช้บัตรฝากและถอนเงินอัตโนมัติเป็นที่นิยมแพร่หลาย และกลายเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับคนทั่วไป เพราะความสะดวกรวดเร็วดังกล่าวจึงไม่มีผู้นิยมพกเงินสดติดตัวเพราะอาจเกิดความไม่ปลอดภัยขึ้นได้

การใช้บัตรฝากและถอนเงินอัตโนมัติ นับได้ว่าเป็นการให้บริการการโอนเงินโดยผ่านทางอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Funds Transfer) ที่มีผู้ใช้มากที่สุดถึงร้อยละ 70 เมื่อเทียบ

กับการโอนเงินโดยผ่านทางอิเล็กทรอนิกส์ด้านอื่น ๆ¹ อันได้แก่ บริการโอนเงิน ณ จุดขาย (Pos หรือ Point of sales) บริการทางโทรศัพท์ (TB หรือ Telephone Banking) บริการธนาคารสำหรับสำนักงาน (OB หรือ Office Banking) บริการธนาคารทางบ้าน (HB หรือ Home Banking) บริการบัญชีเงินเดือนอัตโนมัติ (DOP หรือ Direct Deposit of Payroll) หรือ บริการตัดบัญชีค่าใช้จ่ายอัตโนมัติตามข้อตกลงล่วงหน้า (PT หรือ Preauthorized Transfer)

ธนาคารแห่งแรกที่เป็นผู้บุกเบิกการใช้บริการบัตรฝากและถอนเงินอัตโนมัติในต่างประเทศ คือ ธนาคารซิตี (City Bank) ประเทศสหรัฐอเมริกา เมื่อปี ค.ศ. 1975²

สำหรับในประเทศไทย นับได้ว่าธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด เป็นผู้บุกเบิกการใช้บัตรฝากและถอนเงินอัตโนมัติเป็นธนาคารแรก โดยธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด ได้นำระบบฝากและถอนเงินอัตโนมัติมาใช้และได้ติดตั้งเครื่องฝากและถอนเงินอัตโนมัติมาใช้จำนวน 7 เครื่อง ในปี พ.ศ. 2525 ใช้ชื่อว่า "บริการเงินด่วน" โดยนำเครื่องฝากและถอนเงินอัตโนมัติประเภท Lobby Type เข้ามาทดลองติดตั้งทำการทดสอบและพัฒนาจนสมบูรณ์เมื่อสิ้นปี พ.ศ. 2525 และเริ่มให้บริการเงินด่วนที่สำนักงานใหญ่ในเดือนมกราคม พ.ศ. 2526 จนในขณะนั้นบริการฝากและถอนเงินอัตโนมัติ สามารถให้บริการได้ตั้งแต่การถอนเงิน การฝากเงิน ทั้งเงินสดและเช็ค การสอบถามยอดบัญชี การโอนเงินต่างบัญชีต่างสาขา ต่อมาก็มีธนาคารกรุงเทพ จำกัด ธนาคารกสิกรไทย และธนาคารอื่น ๆ อีกได้นำบริการดังกล่าวมาใช้เป็นที่แพร่หลายมากขึ้น ทำให้เกิดบริการต่อเนื่องอีกหลาย ๆ อย่างที่ธนาคารนำมาผสมผสานกันโดยผ่านทางเครื่องฝากและถอนเงินอัตโนมัติ เช่น ระบบเข้าเงินเดือนอัตโนมัติ (Automatic Transfer System หรือ ATS) สำหรับลูกค้านิติบุคคลที่มีการจ่ายเงินเดือนมาก โดยธนาคารจะให้พนักงานของบริษัทเหล่านี้เปิดบัญชีและขอใช้บัตรฝากและถอนเงินอัตโนมัติเพื่อเบิกถอนเงินเดือนเอง ซึ่งเป็นการทดแทนระบบการเข้าช่องเงินเดือนด้วยเงินสดที่มีค่าใช้จ่ายอย่างมาก นอกจากนี้ยังมีบริการอื่น ๆ ที่นำมาวางเข้ากับบริการบัตรฝากและถอนเงินอัตโนมัติ คือ การจ่ายค่าสาธารณูปโภคต่าง ๆ และการชำระค่าเบี้ยประกันภัยหรือการใช้บริการใหม่ที่เรียกว่า "เทเลแคช" (Telecash) หรือบริการโทรธนกิจ โดยลูกค้าซื้อสินค้าด้วยบัตรฝากและ

¹ นภาพร เรืองสกุล, เส้นทางธนาคารพาณิชย์, พิมพ์ครั้งที่ 1. (กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัดการพิมพ์, 2529), หน้า 29.

² Thailand Business, (November, 1983), P. 26.

ถอนเงินอัตโนมัติโดยที่ไม่ต้องใช้เงินสดและยังเบิกเงินสดผ่านวีซีทีแอลแคช ที่ติดตั้งไว้ใน
ห้างสรรพสินค้า โดยไม่ต้องมาถอนจากเครื่องฝากและถอนเงินอัตโนมัติที่ตั้งประจำอยู่ ณ ที่ทำการ
ของธนาคาร

ในปัจจุบัน บัตรฝากและถอนเงินอัตโนมัติยังได้มีการพัฒนาก้าวไกล ไปอย่างมาก โดยได้มี
การรวมตัวกันระหว่างธนาคารต่าง ๆ ในการจัดตั้งระบบการทำงานของเครื่องรวมกันหรือที่เรียกว่า
เอทีเอ็มพูล (ATM Pool) ทำให้ผู้ถือบัตรสามารถใช้บริการได้อย่างสะดวก โดยที่ลูกค้าของธนาคาร
แห่งหนึ่งจะไปใช้บริการ ณ เครื่องฝากและถอนเงินอัตโนมัติของธนาคารใดที่อยู่ภายในกลุ่มเดียวกัน
ก็ได้ ซึ่งในปัจจุบันได้จัดเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ กลุ่มแบงก์เนต (Banknet) อันประกอบด้วย
ธนาคารกรุงเทพ จำกัด ธนาคารกรุงไทย จำกัด ธนาคารแหลมทอง จำกัด ธนาคารเอเซีย จำกัด
ธนาคารไทยธน จำกัด ธนาคารนครธน จำกัด และธนาคารศรีนคร จำกัด ส่วนอีกกลุ่มหนึ่งคือ
กลุ่มชนไทย (Siam Net) อันประกอบด้วย ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด ธนาคารกสิกรไทย ธนาคาร
ทหารไทย จำกัด ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด ธนาคารสยาม จำกัด ธนาคารมหานคร จำกัด
และธนาคารสหธนาคาร จำกัด

1.2 ลักษณะและกระบวนการเกี่ยวกับการใช้บัตรฝากและถอนเงินอัตโนมัติ

การใช้บัตรฝากและถอนเงินอัตโนมัติ เป็นเพียงส่วนหนึ่งของวิธีการที่นิยมเรียกกันว่า
"การเข้าถึง" (Access) ซึ่งวิธีการดังกล่าวก็คือ การเข้าถึงยังตำแหน่งที่อยู่ของข้อมูลในหน่วย
ความจำเพื่อส่งข้อมูลเข้าไปเก็บหรือเรียกข้อมูลมาใช้งาน โดยจะต้องสอดบัตรเข้าเครื่องอ่านบัตร
ของเครื่องอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์แบงก์กิ้ง (Electronic Banking) และเมื่อกรหัสอย่างถูกต้อง
แล้ว จะสามารถเข้าถึงบัญชีของผู้ถือบัตรเพื่อทำการรายการต่าง ๆ ได้ เครื่องอุปกรณ์ชนิดนี้คือ เครื่อง
ฝากและถอนเงินอัตโนมัติ หรือที่เรียกกันว่า เครื่องเอทีเอ็ม (Automatic Teller Machine)

ดังนั้น เพื่อที่จะได้เข้าใจถึงปัญหาในการใช้บัตร ตลอดจนสถานะในทางกฎหมายอัน
ก่อให้เกิดนิติสัมพันธ์ระหว่างผู้ถือบัตรกับธนาคาร ตลอดจนการวิเคราะห์ความรับผิดชอบของผู้สัญญา
เมื่อมีการกล่าวอ้างว่า ได้มีผู้กระทำความผิดอันเกี่ยวกับบัตรฝากและถอนเงินอัตโนมัติขึ้น ผู้เขียน
จึงควรที่จะได้อธิบายเพื่อให้ทราบถึงลักษณะและกระบวนการเกี่ยวกับการใช้บัตรพร้อมกับลักษณะ
การทำงานของเครื่องฝากและถอนเงินอัตโนมัติควบคู่กันไปด้วย ดังจะได้แยกอธิบายเป็นลำดับดังนี้

1.2.1 ลักษณะโดยทั่วไปของบัตรฝากและถอนเงินอัตโนมัติ

ลักษณะของบัตรฝากและถอนเงินอัตโนมัติเป็นบัตรพลาสติก (Plastic Card) ขนาดมาตรฐานเท่ากันหมด มีชื่อของผู้มีสิทธิในบัตรเป็นตัวหนังสือและมีแถบแม่เหล็ก (Magnetic Stripe) ติดอยู่ในบัตร ซึ่งบันทึกรายการต่าง ๆ เพื่อให้เครื่องฝากและถอนเงินอัตโนมัติอ่าน ดังนั้นบัตรฝากและถอนเงินอัตโนมัติจึงประกอบไปด้วยองค์ประกอบดังต่อไปนี้ คือ³

1. แถบแม่เหล็กในบัตรฝากและถอนเงินอัตโนมัติ
2. รายการข้อมูลที่บันทึกภายในแถบแม่เหล็ก
3. ส่วนประกอบของข้อมูลที่บันทึกไว้ในแถบแม่เหล็ก

1. แถบแม่เหล็กในบัตรฝากและถอนเงินอัตโนมัติ

แถบแม่เหล็กในบัตรฝากและถอนเงินอัตโนมัติ มีลักษณะเป็นแบบแม่เหล็กสีน้ำตาลเข้ม เป็นแถบที่มีข้อมูลเฉพาะบัตรและรหัสประจำตัว (Personal Identification Number หรือ PIN) ตัวบัตรนั้นเปรียบเสมือนบัตรประจำตัวลูกค้าและรหัสประจำตัวนั้นเปรียบเสมือนลายเซ็นอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Signature) แถบแม่เหล็กในบัตรฝากและถอนเงินอัตโนมัตินี้เป็นแถบที่ใช้บันทึกรายการต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับติดต่อกับเครื่องฝากและถอนเงินอัตโนมัติ ซึ่งเมื่อสอดบัตรเข้าเครื่องดังกล่าวและกดรหัสอย่างถูกต้องแล้ว ตัวอ่าน (Reader) ภายในเครื่องจะอ่านข้อมูลที่มียู่ในแถบแม่เหล็กแล้วคำนวณค่าของรหัสประจำตัว (PIN) ที่ลูกค้ากดแจ้งให้ทราบ เพื่อพิสูจน์ความถูกต้องของบัตรและผู้มีสิทธิในบัตร ก่อนอนุญาตให้ลูกค้าทำการรายการที่ต้องการต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

³"การใช้เครื่อง ATM ของธนาคารพาณิชย์," ดอกเบ็ญ. (ธันวาคม 2528) : 59-70 และด้วยเหตุที่บัตรฝากและถอนเงินอัตโนมัติมีลักษณะเป็นแถบแม่เหล็กดังกล่าวนี้เอง ผู้ถือบัตรจึงควรเก็บรักษบัตรฝากและถอนเงินอัตโนมัติไว้ในช่องที่ธนาคารมอบให้ อย่าวางไว้ใกล้เครื่องรับโทรทัศน์หรือเครื่องใช้ไฟฟ้าที่มีกระแสแม่เหล็กและไม่ควรเก็บบัตรฝากและถอนเงินอัตโนมัติหลายใบไว้ในช่องเดียวกัน เพื่อป้องกันมิให้บัตรหักงอ ชำรุด หรือแถบแม่เหล็กด้านหลังบัตรเสียหาย ใช้งานได้.

2. รายการข้อมูลที่บันทึกภายในแถบแม่เหล็ก

ลักษณะของข้อมูลที่บันทึกลงบนบัตรนั้นมีหลายแบบ ขึ้นอยู่กับความต้องการของธนาคารผู้ออกบัตร ซึ่งโดยทั่วไปมักจะบรรจุรหัสของสำนักงานหรือธนาคารผู้ออกบัตร รหัสบอกชนิดของบัตร หมายเลขประจำตัวบัตร และวันหมดอายุของบัตร เป็นต้น

แถบแม่เหล็กในบัตรฝากและถอนเงินอัตโนมัติ ที่ใช้กันโดยทั่วไปมีส่วนที่ใช้บันทึกข้อมูลได้ 3 แถว (Tracks) โดยจะถูกบันทึกข้อมูลด้วยเครื่องบันทึกแถบแม่เหล็ก (Magnetic Encoder Device) แถบแม่เหล็กที่อยู่ในบัตรนี้เป็นมาตรฐานสากล แบ่งการใช้งานต่างกันดังนี้

แถวที่ 1 (Track 1) ใช้ตามข้อกำหนดของ IATA (International Air Transport Association) บรรจุข้อมูลได้ 79 ตัวอักษรและตัวเลข มีข้อมูลที่บันทึกไว้คือ ชื่อและเลขบัญชีของลูกค้า ซึ่งนิยมใช้ในระบบฝากและถอนเงินอัตโนมัติ

แถวที่ 2 (Track 2) ใช้ตามข้อกำหนดของ ABA (American Banker Association) บรรจุข้อมูลได้เฉพาะตัวเลข 40 ตัว เป็นแถวที่ใช้กับเครื่องฝากและถอนเงินอัตโนมัติและเครื่องจะสามารถอ่านได้อย่างเดียว

แถวที่ 3 (Track 3) เป็นที่สำรองสำหรับ Retail Bank System สามารถบรรจุข้อมูลที่บันทึกได้ 107 ตัว และเครื่องจะสามารถทำได้ทั้งการอ่านและบันทึกข้อมูล

3. ส่วนประกอบของข้อมูลที่บันทึกไว้ในแถบแม่เหล็ก

แถบแม่เหล็กที่บันทึกข้อมูลสำหรับเครื่องฝากและถอนเงินอัตโนมัติ ส่วนมากจะใช้แถวที่ 2 (Track 2) สำหรับอ่านข้อมูลหรือรายการที่ใช้ติดต่อกับเครื่องก่อนทำรายการซึ่งสามารถบันทึกข้อมูลได้ 40 ตัวเลข โดยแบ่งเป็นส่วนต่าง ๆ ดังนี้

	ตำแหน่งที่	รายการ
ส่วนที่ 1	1	Start of Text
ส่วนที่ 2	2 - 17	Debit Card Number
ส่วนที่ 3	18	Field Separator
ส่วนที่ 4	19 - 22	Expiration Fate (MMYY)

	ตำแหน่ง	รายการ
ส่วนที่ 5	23	Field Separator
ส่วนที่ 6	24 - 32	Transit Routing Number
ส่วนที่ 7	33	Field Separator
ส่วนที่ 8	34	Card Sequence Number
ส่วนที่ 9	35 - 38	Des Offset
ส่วนที่ 10	39	End of Text
ส่วนที่ 11	40	Lrc Character

สำหรับส่วนที่ 2 ที่เป็น Debit Card Number นี้ประกอบด้วยตัวเลข 16 หลัก แบ่งตามหลักได้ดังนี้

XXXX	4 หลัก	Debit Card Indicator
X	1 หลัก	Bank Recognition ID Number
XXX	3 หลัก	Internal Bank Number
XXXXXXX	7 หลัก	Customer Account Number (Card No.)
X	1 หลัก	Check Digit

1.2.2 รหัสประจำตัวผู้มีสิทธิในบัตรฝากและถอนเงินอัตโนมัติ (Personal Identification Number หรือ PIN)

รหัสประจำตัว (PIN) เป็นเลขรหัสลับเฉพาะตัวลูกค้าที่ธนาคารกำหนดให้ลูกค้าที่ใช้บัตรฝากและถอนเงินอัตโนมัติ สามารถทำรายการต่าง ๆ ผ่านเครื่องฝากและถอนเงินอัตโนมัติได้ แต่รหัสประจำตัวของลูกค้าจะไม่ปรากฏให้เห็นในแบบฟอร์มต่าง ๆ ของลูกค้าหรือ แม้แต่ในบัตรของลูกค้าเอง รหัสประจำตัวที่ธนาคารให้มานี้จะเป็นตัวเลข 4 หลัก ซึ่งทุกธนาคารจะใช้เหมือนกันหมด จากการที่ผู้เขียนได้ทำการสอบถามจากเจ้าหน้าที่บริหารของธนาคารพาณิชย์⁴ ทราบว่า เลขรหัสลับจะได้อามาโดยผ่านกระบวนการขั้นตอนดังนี้ คือก่อนอื่นจะต้องมีตัวเลขชุดหนึ่งที่

⁴สัมภาษณ์ อาจารย์ประภัสร์ ศรีสัตยากุล, ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย ธนาคารกสิกรไทย สำนักงานใหญ่ และ คุณณตรี วิศลดิกลงพันธ์, ผู้อำนวยการฝ่ายคอมพิวเตอร์ ธนาคารทหารไทย สำนักงานใหญ่, (2532).

เรียกกันว่า คีย์ (Key) ตัวเลขชุดนี้เป็นความลับ วิธีการที่จะได้ตัวเลขชุดนี้มาก็โดยที่ธนาคารกำหนดให้เจ้าหน้าที่ชั้นบริหารหรือกรรมการบริหารระดับสูงของธนาคารประมาณ 3 - 4 คน แบ่งกันกำหนดคนละชุด เช่น ถ้าคีย์ให้ 16 หลัก ให้กรรมการบริหาร 4 คน เป็นผู้กำหนดขึ้นคนละ 4 หลัก แล้วนำมารวมกันเป็น 16 หลัก โดยแต่ละคนจะรู้เฉพาะเลขที่ตนกำหนดเท่านั้น แล้วป้อนเข้าเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อเก็บไว้ใช้เป็นตัวเลขหลัก (PIN Key) ส่วนตัวเลขอีกชุดหนึ่งที่เป็นสำหรับสร้างรหัสประจำตัว คือ หมายเลขของบัตร ซึ่งถูกบรรจุในแถบแม่เหล็กของบัตรและเมื่อนำตัวเลขทั้ง 2 ชุดนี้มาผ่านกระบวนการคำนวณอย่างหนึ่ง โดยการสลับที่ข้อความหรือการแทนที่ข้อความด้วยรหัสสำหรับส่งข่าวสารที่เป็นความลับเพื่อมิให้ผู้อื่นเข้าใจความหมาย (Encryption) ซึ่งประกอบด้วยกระบวนการคำนวณมากมายสลับซับซ้อนและในที่สุดจะได้ตัวเลขมาชุดหนึ่ง ซึ่งตัวเลขชุดนี้จะถูกเอาเฉพาะหลักที่ต้องการมาใช้เป็นรหัสประจำตัวที่จะให้แก่ผู้ขอใช้บัตรฝากและถอนเงินอัตโนมัติเมื่อลูกค้าป้อนรหัสประจำตัวเข้าเครื่องฝากและถอนเงินอัตโนมัติหลังจากสอดบัตรเข้าเครื่องแล้วโปรแกรมการคำนวณรหัสประจำตัวที่อยู่ภายในเครื่องฝากและถอนเงินอัตโนมัติจะคำนวณหรือสร้างเลขรหัสใหม่อีกครั้งหนึ่ง (Recreation) โดยใช้วิธีการเดียวกับการสร้างรหัสประจำตัว โดยนำเอาหมายเลขของบัตรที่เครื่องอ่านได้จากแถบแม่เหล็กกับตัวเลขหลัก (PIN Key) มาทำการสลับที่ข้อความ (Encrypt) ซึ่งก็จะได้รหัสประจำตัว (PIN) มาเปรียบเทียบกับรหัสประจำตัวที่ผู้ใช้บัตรฝากและถอนเงินอัตโนมัติป้อนเข้ามา ซึ่งถ้ารหัสประจำตัวทั้งคู่ตรงกัน เครื่องฝากและถอนเงินอัตโนมัติก็จะให้ทำการรายการต่อไป แต่ถ้าไม่ถูกต้องกันเครื่องก็จะป้องกันไม่ให้ทำการรายการต่อไป

บัตรฝากและถอนเงินอัตโนมัติและหมายเลขรหัสประจำตัวผู้ถือบัตรจึงเป็นอุปกรณ์สำคัญในการเข้าถึงบัญชีของผู้ถือบัตรเพื่อออกคำสั่งให้เครื่องฝากและถอนเงินอัตโนมัติทำการต่าง ๆ ได้ ผู้ถือบัตรจึงต้องมีความระมัดระวังในการดูแลรักษาบัตรและหมายเลขรหัสประจำตัวให้เป็นความลับ โดยไม่เขียนหมายเลขรหัสไว้บนซองหรือเก็บบัตรหมายเลขรหัสไว้กับบัตร เพราะในกรณีที่ผู้ถือบัตรทำบัตรหายหรือถูกโจรกรรม ผู้อื่นสามารถจะนำไปถอนเงินจากบัญชีของผู้ถือบัตรได้ทันที อันจะเป็นเหตุให้ผู้ถือบัตรจะต้องรับผิดชอบต่อความสูญเสียอันจะพึงมีขึ้นในกรณีดังกล่าว ในขณะที่เดียวกับบัตรฝากและถอนเงินอัตโนมัติและหมายเลขรหัสประจำตัวเป็นอุปกรณ์ที่ธนาคารออกและกำหนดให้ ธนาคารก็จะต้องมีความระมัดระวังเช่นเดียวกัน เพราะความผิดพลาดอาจจะเกิดขึ้นได้ในกรณีที่ธนาคารออกบัตรเหมือนกัน 2 ใบ และหมายเลขรหัสประจำตัวซ้ำกัน ซึ่งผู้เขียนขอตั้งประเด็นเหล่านี้ไว้เพื่อจะนำไปสู่ทวิเคราะห์ว่าด้วย หน้าที่และความรับผิดชอบตลอดจนสิทธิของผู้ถือบัตรและธนาคารผู้ถือบัตรในบทที่ 3 และบทที่ 4

1.2.3 ลักษณะ โดยทั่วไปของเครื่องฝากและถอนเงินอัตโนมัติ

เครื่องฝากและถอนเงินอัตโนมัติ เป็นเครื่องจักรหรือเครื่องอุปกรณ์คอมพิวเตอร์

ประเภทหนึ่งคล้ายเครื่องเทอร์มินัล (Terminal) ซึ่งเป็นเครื่องอุปกรณ์ที่ใช้ส่งข้อมูลเข้าเครื่องคอมพิวเตอร์และแสดงผลซึ่งได้จากเครื่องคอมพิวเตอร์ ประกอบด้วยแป้นพิมพ์และจอภาพและติดตั้งห่างจากตัวเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยเครื่องฝากและถอนเงินอัตโนมัติจะต่อเข้ากับคอมพิวเตอร์แบบออนไลน์ (On - Line) เมื่อเวลาถอนเงินก็จะหักบัญชีในคอมพิวเตอร์ทันที ดังนั้นเครื่องฝากและถอนเงินอัตโนมัติจึงทำหน้าที่เหมือนพนักงานของธนาคารได้อย่างอัตโนมัติ แต่ไม่ต้องใช้พนักงานธนาคาร

ปัญหาอาจจะเกิดขึ้นได้ในกรณีที่เครื่องคอมพิวเตอร์เกิดขัดข้องขึ้นมาทำให้เกิดความผิดพลาดในการรายงานการหักบัญชีขึ้น เช่น ในกรณีที่ลูกค้าผู้ถือบัตรทำรายการถอนสำเร็จ แต่ไม่ปรากฏรายงาน ส่วนในตัวเครื่องฝากและถอนเงินอัตโนมัติจะเกิดเงินขาดหรือ Cash Short เท่าจำนวนเงินที่ไม่ปรากฏรายงาน หรือในกรณีที่เครื่องคอมพิวเตอร์ยังไม่ได้หักบัญชีลูกค้า แต่ผู้ถอนได้รับเงินไปแล้ว หรือในกรณีที่ลูกค้าผู้ถือบัตรทำรายการถอนแต่ไม่สำเร็จ แต่มีรายการในรายงานเป็นต้น ซึ่งกรณีเหล่านี้จะนำไปสู่การวิเคราะห์ในหัวข้อที่ว่าด้วยเรื่องสิทธิของธนาคารผู้ออกบัตรในการหักเงินจากบัญชีของผู้ถือบัตรในบทที่ 4 ต่อไป

เครื่องฝากและถอนเงินอัตโนมัติ สามารถแบ่งได้ตามลักษณะที่มองเห็นเป็น 2 ส่วนคือ ส่วนประกอบภายนอก และส่วนประกอบภายใน⁵ ซึ่งเป็นส่วนประกอบของตัวเครื่องทั้งหมดที่เรียกว่า ฮาร์ดแวร์ (Hardware)

1. ส่วนประกอบภายนอก เป็นส่วนที่เรามองเห็นได้ เมื่อไปใช้บริการเครื่องฝากและถอนเงินอัตโนมัติประกอบด้วยสัญลักษณ์หรือโลโก้ (Logo) ของธนาคารเจ้าของเครื่อง จอแสดงผลข้อมูล (Guidance Display Panel) แป้นกดสำหรับผู้มาใช้เครื่องป้อนข้อมูลทำรายการ (Keyboard) ช่องรับบัตรฝากและถอนเงินอัตโนมัติ (Credit - Card Reader Slot) ช่องรับบัตรบันทึกรายการ (Transaction Statement Issue Slot) ช่องจ่ายเงิน (Currency Issue Gate) และช่องรับช่องเงินจากผู้ทำรายการฝาก (Depository)

2. ส่วนประกอบภายใน ประกอบด้วย กล่องเงิน (Currency Cartridge) มี 2 กล่อง สำหรับใส่ธนบัตรใบละ 500 กล่องหนึ่งและใบละ 100 อีกกล่องหนึ่ง แผงควบคุม (operator/ce Panel) สำหรับพนักงานที่จะมาปฏิบัติงานกับเครื่องใช้ทำรายการต่าง ๆ เช่น

⁵"บ้านหละกลไก ATM" รู้รอบตัว. (มกราคม 2529) : 18 - 27.

ตรวจสอบดูว่าเครื่องฝากและถอนเงินอัตโนมัติอยู่ในสภาพที่เรียบร้อยดีหรือไม่ แสดงหรือลบจำนวนบัตรที่จ่ายออกไปจากเครื่อง ป้อนข้อมูลสำหรับการทำงานของเครื่องฝากและถอนเงินอัตโนมัติ เป็นต้น กลไกการจ่ายเงิน (Document Feed Mechanism) ทำหน้าที่ดึงบัตรตามชนิดและจำนวนที่ต้องการออกมาจากกล่องเงินเพื่อส่งให้ผู้ใช้บริการทางช่องเงินที่ติดต่อสัญญาณติดต่อ (Communication Cables) สำหรับติดต่อสายสื่อสารที่มาจากสำนักงานใหญ่ เข้ากับเครื่องฝากและถอนเงินอัตโนมัติ ที่ใส่ช่องเงินฝากหรือเช็ค สำหรับรับช่องเงินสดหรือเช็ค ซึ่งลูกค้าป้อนเข้ามาทางช่องรับช่องรับฝาก สวิตช์สำหรับการเปิดปิดพลังงานไฟฟ้าที่จ่ายให้แก่เครื่อง เครื่องพิมพ์บัตรบันทึกรายการ (Transaction Statement Printer) สำหรับพิมพ์บัตรบันทึกรายการให้กับผู้ที่มาใช้บริการ เครื่องอ่านบัตร (Card Reader) จะทำการอ่านข้อมูลบนแถบแม่เหล็กของบัตร โฟโตแสดงสถานะของเครื่องจะบอกสถานะของเครื่องฝากและถอนเงินอัตโนมัติ เช่น เครื่องเปิดหรือปิด เครื่องฝากและถอนเงินอัตโนมัติยังคงติดต่อกับเครื่องคอมพิวเตอร์ ณ สำนักงานใหญ่หรือไม่ เป็นต้น

นอกจากนี้ส่วนประกอบที่เป็นฮาร์ดแวร์ (Hardware) ดังที่ได้กล่าวมาแล้วยังมีส่วนประกอบที่สำคัญในการทำงานของเครื่องฝากและถอนเงินอัตโนมัติอีกส่วนหนึ่ง คือ ส่วนที่เป็นซอฟต์แวร์ (Software) หรือโปรแกรมของเครื่องฝากและถอนเงินอัตโนมัติแต่ละเครื่องจะทำหน้าที่ตรวจสอบระบบต่าง ๆ ของเครื่องว่าทำงานหรือไม่ เมื่อทำการเปิดเครื่องควบคุมส่วนประกอบต่าง ๆ ที่เป็นฮาร์ดแวร์ในระหว่างการทำงานของผู้ใช้ตรวจสอบรหัสของผู้ใช้ทำการติดต่อรับส่งข้อมูลกับคอมพิวเตอร์ใหญ่ ณ ศูนย์คอมพิวเตอร์ของธนาคาร เป็นต้น

ส่วนประกอบทั้งที่เป็นฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ ดังกล่าวนี้นับเป็นส่วนประกอบที่สำคัญที่จะทำให้เครื่องฝากและถอนเงินอัตโนมัติทำงาน ทางธนาคารจึงต้องคอยตรวจสอบอยู่เสมอ มิฉะนั้นเมื่อข้อผิดพลาดหรือขัดข้องขึ้นมา ธนาคารในฐานะผู้ออกบัตรอาจจะต้องรับผิดชอบในกรณีที่ลูกค้าผู้ถือบัตรไม่สามารถถอนเงินจากเครื่องฝากและถอนเงินอัตโนมัติได้

1.2.4 วิธีการใช้บริการเครื่องฝากและถอนเงินอัตโนมัติ

การใช้บริการเครื่องฝากและถอนเงินอัตโนมัติ มีลำดับในการปฏิบัติดังนี้ คือ^๑

^๑"การใช้เครื่อง ATM ของธนาคารพาณิชย์," ดอกเบี้ย. หน้า 59 - 70.

1. ขั้นตอนการแนะนำตัวผู้มีสิทธิ ในบัตรฝากและถอนเงินอัตโนมัติ

(1) ลูกค้ำที่มาติดต่อจะสอดบัตรฝากและถอนเงินอัตโนมัติหรือพลาสติกการ์ด (Plastic Card) ซึ่งธนาคารให้ประจำตัวลูกค้ำแต่ละคน เข้าไปในช่องที่กำหนดไว้ให้รับ (Card Input) และอ่านการ์ด (Reader) เครื่องจะเริ่มทำงาน

(2) กดรหัสประจำตัวของลูกค้ำ (PIN) โดยกดที่เป็นตัวเลข (Numeric Keyboard) ให้เครื่องทำการเปรียบเทียบเช็คสอบ เครื่องจะนิสุจน์ความถูกต้องของผู้มีสิทธิในบัตร หากข้อมูลถูกต้องตรงกันตามโปรแกรมที่กำหนดไว้แล้ว เครื่องจะทำงานขั้นตอนต่อไปโดย

(3) แสดงข้อมูลที่จำเป็นที่จะให้ผู้ให้บริการทราบขั้นตอนบนจอของเครื่องฝากและถอนเงินอัตโนมัติ

2. ขั้นตอนการสั่งให้เครื่องทำงานตามที่ต้องการใช้บริการ

(1) ลูกค้ำเป็นผู้เลือกชนิดของรายการที่ต้องการ โดยเลือกกดปุ่มจากแป้น Function Key Board ซึ่งเป็นแป้นตัวอักษรสำหรับออกคำสั่ง เช่น ปุ่มทำรายการฝากถอน โอนบัญชี หรือสอบถามยอด และปุ่มประเภทบัญชีที่ลูกค้ำเปิดไว้กับธนาคาร

(2) กดตัวเลขและปฏิบัติตามขั้นตอนที่แสดงข้อมูลและเลือกจำนวนเงินที่ต้องการโดยกดที่เป็นตัวเลข (Numeric Keyboard)

(3) กดปุ่ม "ENTER" หรือ "ตกลง" เพื่อยืนยันความถูกต้องของจำนวนเงินที่ต้องการ

(4) ถ้าเป็นรายการฝากหรือรายการชำระเงิน ลูกค้ำจะต้องแจ้งให้เครื่องทราบว่า เป็นเงินสดหรือเป็นเช็ค และสอดช่องใส่เงินหรือช่องใส่เช็คเข้าไปใน "ช่องฝากเงิน" (Depository)

(5) ในกรณีที่ต้องการถอนร่งด่วนให้กดปุ่ม "ถอนด่วน" เครื่องจะทำงานโดยผ่านขั้นตอน 2 และ 3

3. เอกสารหรือหลักฐานที่เครื่องฝากและถอนเงินอัตโนมัติให้ลูกค้า

(1) บัตรบันทึกรายการที่ลูกค้าได้ใช้บริการผ่านเครื่องฝากและถอนเงินอัตโนมัติ (Transaction Record) โดยแสดงรายการไว้ในบัตรดังนี้

- เลขที่บัตร
- วัน เดือน ปี เวลาที่ตั้งของเครื่อง
- รายการที่ลูกค้าสั่งเครื่องทำงาน (ฝาก ถอน โอน)
- เลขที่บัญชี
- จำนวนที่ฝาก ถอน หรือ โอน
- ยอดคงเหลือในบัญชี

(2) บัตรฝากและถอนเงินอัตโนมัติที่ลูกค้าใช้ทำรายการ เมื่อทำรายการสมบูรณ์เรียบร้อยแล้ว เครื่องฝากและถอนเงินอัตโนมัติจะคืนบัตรให้ลูกค้า แต่ถ้าลูกค้าให้รหัสประจำตัวลูกค้า (PIN) ไม่ถูกต้องเกิน 3 ครั้ง เครื่องจะยึดบัตรเอาไว้

1.2.5 ลักษณะการทำงานในระบบฝากและถอนเงินอัตโนมัติ

1.2.5.1 ระบบการทำงานของเครื่องฝากและถอนเงินอัตโนมัติ

ระบบการทำงานของเครื่องฝากและถอนเงินอัตโนมัติ แบ่งเป็น 2 ระบบ คือ ระบบออฟ - ไลน์ (Off - Line) และระบบออนไลน์ (On - Line) แต่ในปัจจุบันเครื่องฝากและถอนเงินอัตโนมัติส่วนใหญ่ทำงานในระบบออนไลน์

1. ระบบออฟ - ไลน์ (Off - Line) เป็นระบบซึ่งเครื่องฝากและถอนเงินอัตโนมัติ ไม่ได้ติดต่อกับเครื่องคอมพิวเตอร์ แต่ทำงานอิสระจากกันโดยมีอุปกรณ์การอ่านและการแปลงรหัสการ์ดพลาสติกครบถ้วนในแต่ละเครื่องฝากและถอนเงินอัตโนมัติ

การควบคุมในระบบออฟ - ไลน์นี้ เครื่องฝากและถอนเงินอัตโนมัติจะเก็บสำเนาใบรับและพิมพ์ให้แก่ลูกค้าไว้ในเครื่อง เพื่อให้พนักงานของธนาคารทำการตรวจสอบและผ่านรายการบัญชีในชั่วโมงทำงานปกติของธนาคาร ในบางเครื่องอาจมีแถบกระดาษเจาะรูหรือแถบแม่เหล็กเป็นบันทึกสำรองไว้ด้วยขณะที่บางเครื่องอาจมีอุปกรณ์เก็บความจำช่วยด้วย

การใช้บริการด้วยคอมพิวเตอร์เฉพาะในสาขาแบบของออฟ - ไลน์นั้น ลูกค้าจะได้รับบริการด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีความสะดวก รวดเร็ว เช่นเดียวกัน แต่ไม่สามารถใช้บริการต่างสาขาได้

2. ระบบออนไลน์ (On - Line) เป็นระบบการทำงาน โดยติดต่อสื่อสารโดยตรงกับเครื่องคอมพิวเตอร์ การทำงานจะอยู่ในความควบคุมของซีพียู (Central Processing Unit) ซึ่งเป็นหน่วยประมวลผลกลาง

สำหรับเครื่องฝากและถอนเงินอัตโนมัติ ในระบบออนไลน์ เมื่อผู้ใช้บริการป้อนข้อมูลเสร็จแล้ว เครื่องก็จะรวบรวมข้อมูลส่งไปยังคอมพิวเตอร์ศูนย์กลาง ณ สำนักงานใหญ่ เพื่อทำการประมวลผลโดยโปรแกรมของระบบเครื่องฝากและถอนเงินอัตโนมัติ ลูกค้าหรือผู้ถือบัตรฝากและถอนเงินอัตโนมัติของธนาคารสามารถฝากและถอนเงินข้ามสาขาได้ หรือนำบัตรฝากและถอนเงินอัตโนมัติไปใช้กับเครื่องฝากและถอนเงินอัตโนมัติเครื่องใด ๆ ก็ย่อมจะกระทำได้ ซึ่งในปัจจุบันเครื่องฝากและถอนเงินอัตโนมัติในเมืองไทยก็ใช้ระบบออนไลน์

1.2.5.2 ลักษณะการทำงานในระบบงานเครื่องฝากและถอนเงินอัตโนมัติ

1. ขั้นตอนการพิสูจน์ความถูกต้องของรหัสประจำตัวในบัตรฝากและถอนเงินอัตโนมัติ

(1) เมื่อบัตรฝากและถอนเงินอัตโนมัติผ่านเข้าเครื่องฝากและถอนเงินอัตโนมัติ ข้อมูลที่ถูกบันทึกไว้ในแถบแม่เหล็กจะถูกอ่านโดยเครื่องอ่านบัตร (Card Reader) เพื่อนำข้อมูลที่ถูกอ่านได้ไปคำนวณร่วมกับเลขกุญแจ (Key) ตามสูตรที่กำหนดไว้โดยโปรแกรมคำสั่งที่อยู่ภายในเครื่อง แล้วนำค่าที่เก็บไว้เปรียบเทียบกับเลขรหัสประจำตัวลูกค้าที่ป้อนเข้าเครื่องทางแป้นตัวเลข (Numeric Keyboard)

(2) ลูกค้าป้อนรหัสประจำตัวเข้าเครื่องทางแป้นตัวเลขให้ถูกต้อง แล้วเครื่องจะแปลงรหัส (Comparator) ว่ารหัสประจำตัวลูกค้าที่เครื่องคำนวณกับที่ลูกค้าป้อนถูกต้องตรงกันหรือไม่ ถ้าไม่ถูกต้องเครื่องจะไม่ให้ทำการต่อไป (No - Go) แต่ถ้าถูกต้องตรงกัน เครื่องจะอนุญาตให้ทำการต่อไปได้ โดยจะบอกขั้นตอนการทำงานต่อไปทางจอภาพของเครื่องฝากและถอนเงินอัตโนมัติ

2. ขั้นตอนการทำงานตามคำสั่งของลูกค้ำที่เครื่องฝากและถอน

เงินอัตโนมัติ

- (1) เครื่องฝากและถอนเงินอัตโนมัติ จะทำงานตามคำสั่งที่ลูกค้ำเลือกป้อนผ่านปุ่ม Function Key Board ซึ่งเป็นปุ่มทำรายการฝาก ถอน โอนบัญชี หรือ สอบถามยอด และปุ่มประเภทบัญชีที่ลูกค้ำเปิดไว้กับธนาคาร ซึ่งเครื่องจะทำรายการได้มากหรือน้อยขึ้นอยู่กับธนาคารกำหนดไว้
- (2) คำสั่งหรือรายการต่าง ๆ ที่ลูกค้ำเลือกป้อนทางปุ่ม Function Key Board และ Numeric Keyboard ซึ่งเป็นปุ่มตัวเลขเครื่องฝากและถอนเงินอัตโนมัติจะเก็บข้อมูลรวบรวมไว้เป็นชุด ๆ ในรูปของรหัสภาษาเครื่องจักรพร้อมกับเช็คสอบความถูกต้องของรายการข้อมูลต่าง ๆ ที่ลูกค้ำป้อนเข้าทางเครื่อง และในระหว่างที่ข้อมูลยังไม่ถูกส่งออกจากเครื่อง ลูกค้ำยังมีโอกาสปรับปรุงแก้ไขข้อมูลหรือยกเลิกการทำรายการก็ได้
- (3) รายการข้อมูลต่าง ๆ ตามคำสั่งของลูกค้ำ จะถูกส่งผ่านสายการสื่อสารในเครือข่าย (Network) จากเครื่องฝากและถอนเงินอัตโนมัติไปยังศูนย์คอมพิวเตอร์ของธนาคาร (Host) หลังจากลูกค้ำได้กดปุ่มตกลงหรือ Enter แล้ว
- (4) รายการข้อมูลต่าง ๆ ที่ส่งผ่านสายการสื่อสารจะถูกเปลี่ยนรูป (Encrypt) เพื่อรักษาความปลอดภัยของข้อมูลก่อนแล้วจึงส่งเข้าศูนย์คอมพิวเตอร์ของธนาคารและจากศูนย์คอมพิวเตอร์กลับมายังเครื่องฝากและถอนเงินอัตโนมัติ
- (5) เมื่อเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ศูนย์คอมพิวเตอร์ (Host) ได้รับรายการข้อมูลจากเครื่องฝากและถอนเงินอัตโนมัติก็จะเปลี่ยนข้อมูลกลับก่อนเพื่อประมวลผลข้อมูลที่ได้รับทั้งหมดพร้อมกับส่งผลลัพธ์กลับไปยังเครื่องฝากและถอนเงินอัตโนมัติที่ส่งข้อมูลนั้นมา
- (6) เครื่องฝากและถอนเงินอัตโนมัติ จะทำงานตามที่ได้ผลลัพธ์จากศูนย์คอมพิวเตอร์ (Host) ซึ่งจะต้องสอดคล้องกับคำสั่งของลูกค้ำที่ป้อนเข้าทาง Function Key Board

3. ขั้นตอนการทำงานของเครื่องฝากและถอนเงินอัตโนมัติ

ร่วมกัน (ATM Pool)

"เอทีเอ็มพูล" หรือ การให้บริการทางด้านเครื่องฝากและถอนเงินอัตโนมัติร่วมกัน ระหว่างธนาคารตั้งแต่ 2 ธนาคารขึ้นไป โดยลูกค้าของธนาคารแห่งหนึ่งจะไปใช้บริการ ณ เครื่องฝากและถอนเงินอัตโนมัติของธนาคารใดที่อยู่ภายในพูลเดียวกันก็ได้ และข้อมูลของลูกค้าของธนาคารใดก็จะถูกส่งไปประมวลผล ณ เครื่องคอมพิวเตอร์ของธนาคารแห่งนั้น โดยเครื่องฝากและถอนเงินอัตโนมัติจะมีขั้นตอนการทำงาน ดังนี้

(1) เครื่องฝากและถอนเงินอัตโนมัติทุกเครื่องที่ธนาคารพาณิชย์ใช้ร่วมกัน จะต้องมีโปรแกรมคำสั่งงานที่อยู่ในเครื่องฝากและถอนเงินอัตโนมัติเป็น โปรแกรมชุดเดียวกัน

(2) เมื่อเครื่องฝากและถอนเงินอัตโนมัติ อ่านข้อมูลในแถบแม่เหล็กของบัตรฝากและถอนเงินอัตโนมัติที่ลูกค้าใช้บริการ เครื่องจะคำนวณรหัสประจำตัวจากข้อมูล ในแถบแม่เหล็กเปรียบเทียบกับรหัสที่ลูกค้าป้อนเข้าทางแป้นตัวเลข (Key Pad) ถ้าเท่ากันแล้ว เครื่องฝากและถอนเงินอัตโนมัติจะส่งข้อมูลที่อ่านไว้แล้วส่งไปยังศูนย์ข้อมูลที่ เป็นศูนย์คอมพิวเตอร์ของธนาคาร (Host) ที่เป็นเจ้าของเครื่องฝากและถอนเงินอัตโนมัติ (Lead Bank)

(3) ศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลจะทำหน้าที่แยกข้อมูลส่งต่อไปยังเครื่องศูนย์คอมพิวเตอร์ของธนาคารที่ใช้เครื่องฝากและถอนเงินอัตโนมัติร่วมกัน โดยมีข้อมูลบันทึกไว้ในแถบแม่เหล็ก แถวที่ 2 (Track 2) ส่วนที่ 6 ตำแหน่ง 24 - 32 (Transit Routing Number) ซึ่งเป็นตัวบอกเส้นทางหรือสาขาการรับส่งข้อมูล ไปยังธนาคารที่เชื่อมโยงกับศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูล

(4) เมื่อศูนย์คอมพิวเตอร์ของธนาคารแต่ละธนาคารได้รับข้อมูลจากเครื่องฝากและถอนเงินอัตโนมัติแล้ว ก็จะประมวลผลข้อมูลด้วย โปรแกรมชุดที่ทำงานเกี่ยวกับเครื่องฝากและถอนเงินอัตโนมัติซึ่งเป็น โปรแกรมการทำงานแยกต่างหากหรือเป็นอิสระจาก โปรแกรมการทำงานปกติของธนาคาร และเมื่อประมวลผลเสร็จเรียบร้อยก็จะส่งผลข้อมูลกลับไปยังเครื่องฝากและถอนเงินอัตโนมัติที่ส่งข้อมูลนั้นมาผ่านทางศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูล